

ZĪMĪGS SKAITLIS

4%

Latvijas iedzīvotāju atbalsta Krievijas diktatoru Vladimiru Putinu un iebrukumu Ukrainā, un šis skaits kopš pagājušā gada marta ir sarucis divkārt, liecina Valsts kancelejas pasūtītais *Latvijas fakts* pētījums. Ukrainas cīņu par savu brīvību pilnībā vai drīzāk atbalsta 82%, par 6% vairāk salīdzinājumā ar 2022. gada martu. Ukrainas kara bēgļu uzņemšanu Latvijā atbalsta 73% aptaujāto, uzņemšanu NATO – 63% (par 12% vairāk), Eiropas Savienībā – 62% (par 7% vairāk). Turklāt 68% aptaujāto apgalvo, ka ir snieguši materiālu vai morālu atbalstu Ukrainai un bēgļiem.

MELNAJAM LEŅINAM
ATNEMS LATVIJAS PILSONĪBU

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde nolēmusi atņemt Latvijas pilsonību nacionālboļševikam Benesam Aijo. Pērnā gada nogalē Aijo publiski paziņoja, ka kļuvis par Krievijas pilsoni, un publicēja fotogrāfijas ar šīs valsts pasi rokās. Par *Melno Leņinu* dēvētais kādreizējais rēzeknietis par Krievijas pilsonības iegūšanu vēstīja, ģērbies militārā apģērbā, vairākus izmērus par lielu, stāvot telpā, kuru rotāja Leņina biste, kliezot un viciot rokas. Viņš ticis arī pie *Doneckas tautas republikas* pilsonības.

Aijo 2015. gada februārī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa izsludināja meklēšanā krimināllietā, kurā viņš apsūdzēts par publisku aicinājumu vardarbīgi gāzt Latvijas valsts varu. Valsts drošības dienests pret Aijo sācis arī kriminālprocesu par dalību karā pret Ukrainu. Viņš pats paziņojis, ka atrodas *Luhanskas tautas republikas* armijas rindās.

ZEMESSARDZEI BŪS
JAUNS KOMANDIERIS

Aizsardzības ministrija sagatavojusi valdības lēmuma projektu, kas paredz pulkvedi Kasparu Pudānu iecelt par Zemessardzes komandieri. Vienlaikus valdība lems par brigādes ģenerāļa Egila Leščinska atbrīvošanu no komandiera amata, viņš amatā apstiprināts 2019. gada maijā. Leščinska turpmākā militārā karjera plānota Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba priekšnieka amatā.

Pudāns bruņotajos spēkos dienē kopš 1996. gada un no 2018. gada pilda Zemessardzes 1. Rīgas brigādes komandiera pienākumus. Militāro izglītību viņš ieguvis Baltijas Aizsardzības koledžā Igaunijā, Militārajā akadēmijā Francijā un Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Pudānam ir bakalaura grāds tiesību zinātnēs un maģistra grāds visaptverošās kvalitātes vadībā. Viņš piedalījies starptautiskajā operācijā Afganistānā un pildījis militārā pārstāvja pienākumus militārajā pārstāvniecībā NATO/Eiropas Savienībā Briselē.

Piena cenu kritums gremdē zemniekus

Straujais piena iepirkuma cenas kritums nav vērojams veikalos, taču dzen izmisumā lauksaimniekus. Viens no lielākajiem kooperatīviem *Piena loģistika* lēš, ka tikai pāris mēnešos iepirkuma cena samazinājusies pat par 40 procentiem un zemnieki spiesti strādāt zem pašizmaksas.

Dienvidkurzemes novada zemnieku saimniecības *Birzītes 1* vadītāja Vizma Sileniece Latvijas Radio atzinusi, ka šis ir straujākais kritums, ko pieredzējusi daudzu gadu laikā.

Samazina par 20 centiem

“Maksimālā cena mūsu saimniecībai bija 54 centi uz 1. septembri, tad uz septembra beigām jau bija vēstule, ka samazina par četriem centiem. Tad vēlāk vēl samazināja, un tagad jau esam saņēmuši vēstuli no kombināta, ka piena cena mums ir 34 centi. Mēs divās dienās nododam teju desmit tonnas un, protams, bijām ļoti priecīgi, kad bija augstāka cena, jo patiešām varējām strādāt, remontēt kūti un plānojam

lielāku remontu. Tas nozīmē, ka tagad būs stagnācija,” stāsta Sileniece.

Kooperatīva *Piena loģistika* vadītājs Agris Ludriksons teic, ka patlaban “zemniekiem cena ir zem 30 centiem, bet bija pat virs 50 centiem”. Īpaši skarbi ir tiem, kuri veikuši ieguldījumus un uzņēmušies kredītsaistības.

Tagad ferma ir tukša

Nestabilitāte atsevišķām saimniecībām liek mainīt nodarbošanos. “2021. gada novembrī mēs pārtraucām piena ražošanu un izveidām pēdējās piena devējas no fermas, bet pēdējās teles un vēl tās, kas bija grūsnas, izvedām pērn martā, un tagad ferma ir tukša,” Latvijas Radio at-

Piena kannas Latgalē gaida autocisternu. Tādu skatu tagad reti kur var redzēt, un, turpinoties iepirkuma cenu kritumam, arī govīs kļūs par retumu.

klāj Ieva Alpa-Eizenberga no Salacgrīvas.

Tagad viņas saimniecībā audzē graudus, ko jau darīja līdztekus piena lopkopībai. Pēc teju 30 gadiem no piena nozares saimniecība atteicās, un neprognozējamās cenas veicināja šo lēmumu.

Zemnieks Kristaps Averjanovs no Prodes pagasta Augšdaugavas novadā ir pārliecināts: “Glūži

kā citas nozares mūsu valstī arī piena lopkopība tiks likvidēta.” Viņš *Facebook* raksta, ka dažs ministrijs nezina darba sūrumu ne tik, cik melns aiz naga, kamēr pats kopš agras bērnības ar brāli un māsu gājis lauku darbos. “Zaļās politikas ietvaros jāizskauz lopkopība, samazināsies taču CO2 emisijas, būsīm zaļi,” drūmi ironizē Averjanovs.

Lielāko daļu eksportē

Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas *Piena grupas* vadītāja Mirdza Feldmane norāda, ka saimniecības ir dzīvotspējīgas, ja par pienu var saņemt vismaz Eiropā vidējo cenu, kā bija pērn. Zemkopības ministrija sola meklēt risinājumus.

Latvijā no pārstrādē iepirkta kopējā piena daudzuma tikai 35% tiek izmantoti vietējo produktu

ražošanai, pārējo svaigpiena vai produktu veidā eksportē. Pārstrādātāji skaidro, ka iepirkuma cena atkarīga no situācijas pārējā Eiropā, kur izveidojies sviesta, sauso produktu un industriālo piena produktu uzkrājums, tāpēc mazināties pieprasījums un cena.

Tikmēr *Maxima* piens maksā no 0,99 līdz 1,99 eiro par litru, *Rimi* no 1,35 līdz 1,99 eiro.

RAKSTNIECI PADARA PAR MIRUŠU

Visai nepatīkamus mirkļus piedzīvojusi rakstniece Dace Rukšāne-Ščipčinska. Tiesa gan, sākotnējais šoks izvērties smaidā, jo situācija bija cik nepatīkama, tik komiska.

Bijusī Saeimas deputāte vēlējās apmeklēt valsts pārvaldes pakalpojumu portālu *latvija.lv*, un tur izmēta paziņojumu, ka dati nav pieejami, jo... viņa esot mirusi! Vēlāk gan Dace portālā atrada piezīmi sarkaniem burtiem, ka šāda situācija portāla rekonstrukcijas dēļ

varot gadīties, taču kādu brīdi viņa patiešām sajutusies diezgan neomulīgi.

“Tagad man nāk smiekli, bet tajā brīdī ne visai,” *Kas Jauns* atzīst Rukšāne. “Es jau to brīdinājumu, ka var gadīties, ka persona tiek uzrādīta par mirušu, izlasīju tikai pēc tam. Bet sākotnējā sajūta... Diezgan jocīga... Pado māju, ka esmu netīšām iegājusi kāda sava radnieka, kuram ir tāds pats vārds un uzvārds, profilā un kurš, izrādās, ir nomiris, bet es par to neko nezīnu. Es to uztvēru diezgan personiski, jo nupat aizsaulē bija devies manas labākās draudzenes

viņš... Tiesām tobrīd kādu mirkli biju uz pauzes. Bet es uz portālu ļaunu prātu neturu, jo brīdinājums par tādu situācijas iespējamību bija.”

Nu jau Dace par piedzīvoto pasmejas. Ar humoru pieņemt notikušo palīdzēja arī cilvēki, kuri, reaģējusi uz viņas ierakstu sociālajos tīklos par piedzīvoto, spēja sirsnīgi pajokot ar melno humoru.

Piemēram, viens komentētājs: “Bet kā lai nomirušais zina, ka viņš ir nomiris, ja viņam par to nepaziņo!”, kāds: “Valsts nolēmusi Tevi kancelēt!”, cits: “Tagad tu varēsi lepoties, ka

esi bijis oficiāls velis!”, “Vidēji statistiskais Latvijas iedzīvotājs, ko tādu redzot, no sajūsmas izlēktu no bīksēm, jo mirušajiem tak nav jāmaksā nodokļi!”, “Oficiālais nāves iemesls miršanas apliecībā – gluki *latvija.lv* sistēmā!”, “Grāmata uzrakstīta, autora miris!”

Un runa ir par Daces nu jau desmito uzrakstīto grāmatu, ko viņa no tipogrāfijas saņēma tās pašas dienas vakarā. Romāns *Dzīki* ir otrā daļa rakstnieces iecerētajai trilōģijai un turpinājums viņas romānam *Krievu āda*. Tagad viņa ķersies klāt trešajai daļai, jo trilōģija iecerēta kā stāsts par vienas ģimenes trim paaudzēm.

JURIS VAIDAKOVŠ

“Visi trīs mani *Dzīki* kopā – *Guerlain* smaržas *Jicky*, sunītis *Dzīki* un... tadā! Šodien no tipogrāfijas iznākusi grāmata!” gavilēja Dace Rukšāne-Ščipčinska diena, kad valsts pārvaldes pakalpojumu portāls *latvija.lv* paziņoja, ka viņa ir mirusi.